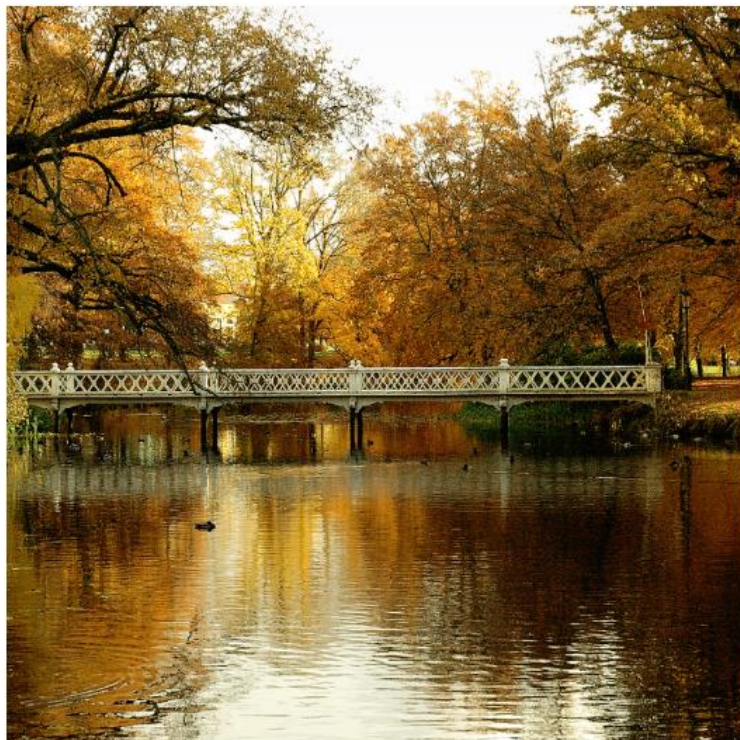

Budget för Alingsås kommun 2026-2028

Socialdemokraterna

Innehållsförteckning

1. Velfärden främst	3
2. Våra utgångspunkter – Vision 2040	3
3. Budgetramar, satsningar och mål	5
4. Våra medarbetare inom velfärden	8
5. Unga i fokus	10
6. En levande och sammanhållen kommun	12
7. Hållbart samhällsbyggande.....	14
8. God ekonomisk hushållning och finansiella mål	16
9. Finansiella rapporter.....	17

1. Välfärden främst

Den här budgeten sätter välfärden främst. Den bygger på att resurserna ska gå till kärnverksamheten inom skola, vård och omsorg, där de gör störst skillnad.

Mycket är bra i vår kommun. De flesta trivs här och många väljer att flytta hit. Vi har vackra miljöer, ett rikt föreningsliv och stolta traditioner som bärs vidare av invånare som bryr sig om varandra och sitt lokalsamhälle.

Alingsås är en småstad där många känner trygghet, gemenskap och livskvalitet. Samtidigt växer vi och utvecklas. Vår uppgift är att göra det på ett sätt som håller ihop kommunen, med social hållbarhet som grund och där invånarna ges möjlighet att göra klimatsmarta val i vardagen. Vi ska växa med omtanke och balans, utan överexploatering som för med sig de problem som ofta följer i större städers spår.

Det finns ett antal områden där kommunen måste ta ett tydligare ansvar och göra mer för att leva upp till sitt uppdrag. Alltför många elever lämnar grundskolan utan gymnasiebehörighet, och skillnaderna mellan flickor och pojkar växer. De ekonomiska klyftorna mellan kommuninvånarna ökar, och tillgången till service upplevs olika mellan våra kommundelar. När ojämlikheten tillåts växa försvagas gemenskapen och tilliten till samhället minskar, vilket påverkar hela vår kommun.

Vi ser hur delar av välfärden i vår kommun har flyttats bort från det gemensamma ansvaret. Ägandet och kontrollen över skattefinansierad verksamhet har stegvis förskjutits till privata och internationella bolag. I dag drivs till exempel hela den kommunala måltidsverksamheten av ett utländskt miljardimperium. Ett tydligt exempel på hur resurser som borde stanna i välfärden blir vinster i globala koncerner och hamnar i skatteparadis.

Utvecklingen har präglats av en låt-gå-mentalitet där välfärdens ägande och styrning fått ske utan demokratisk kontroll. Vi socialdemokrater vill återta styrningen och säkerställa att välfärden vilar på gemensamma värderingar, inte på marknadens logik. Demokratisk kontroll, insyn och ansvar ska ersätta passivitet och marknadsstyrning där varje skattekrona ska gå till förbättrad kvalitet och trygghet för invånarna.

Samtidigt ökar kostnaderna för lokaler, konsulter och administration, ofta på bekostnad av mötet mellan människor. Effektivitet är viktigt, men det är ett medel, inte ett mål i sig. En fungerande välfärd bygger på förtroende, närvarande ledarskap och rimliga förutsättningar.

2. Våra utgångspunkter – Vision 2040

Att leda kommunen framåt handlar inte bara om siffror i en budget, utan det handlar om vilket samhälle vi vill bygga och vilka värderingar som ska vägleda oss när resurserna inte räcker till allt. För oss socialdemokrater handlar det om att sätta människan före marknaden. Om att värna det gemensamma, stärka tryggheten i vardagen och ge alla barn en god start i livet.

Vision 2040 – vår gemensamma riktning

Kommunens vision är grundbulten i det arbete vi gör tillsammans i Alingsås kommun. Den ska genomsyra alla verksamheter och vara känd av alla medarbetare. Visionen, som antogs av kommunfullmäktige den 28 mars 2018 (§ 55), lyder:

*”Alingsås är Västsveriges vackraste kulturstad i en levande bygd.
Genom nytänkande, engagemang och tillgänglighet skapar vi livskvalitet för alla.”*

För att ge visionen kraft har fem fokusområden tagits fram.

De ska vara vägledande för både politiker och chefer i styrningen av kommunen, och genomsyra såväl politiska mål som verksamheternas arbete:

- Vackra miljöer
- Livskvalitet
- Experimentlust
- Omställning
- Tillsammans

Vi socialdemokrater delar den övergripande riktningen, men menar att visionen bara kan nås om vi motverkar växande klyftor och sätter välfärden främst.

Ett gott liv handlar både om ekonomisk trygghet och om att leva i ett samhälle där människor möts, känner delaktighet och kan lita på att välfärden finns där när den behövs.

3. Budgetramar, satsningar och mål

Vi accepterar kommunstyrelsens rambeslut som grund för budgeten 2026–2028, men väljer att styra det i en ny riktning. Från effektivitet som allomfattande mål till att stärka välfärdens kvalitet, satsa mer på social hållbarhet och gå från ord till handling gällande såväl näringslivsutveckling som klimatambitioner.

Budgetramar med socialdemokratisk riktning

Rambeslutet för perioden 2026–2028 ligger fast, men vi kompletterar det med tydliga socialdemokratiska prioriteringar. Vårt fokus ligger på barn, unga och personalen i förskola och skola, de som utgör grunden för framtidens välfärd.

Rambeslutet för budgetperioden 2026–2028 innehåller följande ekonomiska förutsättningar:

- 100 % PKV (90 mnkr) och 100 % volymkompensation (12 mnkr).
- Ökade lokalkostnader (23 mnkr) för nya kommunhuset, Alströmvallen, Bjärkehallen samt gamla tennishallen.
- Nytt avtal med Västtrafik för barn- och ungdomsnämnden (7 mnkr) samt tillfälliga medel för valet och utbildning (2 mnkr).
- Kommunbidrag 20 mnkr till exploatering och tomtförsäljningar centralt, utan ekonomisk effekt för kommunen som helhet.
- 30 mnkr permanent ökat kommunbidrag till barn- och ungdomsnämnden för att öka andelen elever som lämnar grundskolan med godkända betyg.

Förändringar inom kommunstyrelsens budget

Vi minskar kommunstyrelsens budget med **5 mnkr** genom att avskaffa den så kallade *omställningsfonden*. Fonden har använts bland annat för att finansiera avgångsvederlag och utköp vid felrekryteringar av chefer, vilket vi menar skapar fel incitament. Istället vill vi förbättra kommunens rekryteringsprocesser, referenstagning och introduktion för både chefer och medarbetare så att vi förebygger problemen innan de uppstår. De frigjorda medlen används till de välfärdssatsningar som presenteras nedan.

Socialdemokratiska satsningar

Inom ramen för 30 mnkr till Barn- och ungdomsnämnden används resurserna till att:

- öka grundbemanningen i skola och förskola – fler vuxna i verksamheten, inklusive socialpedagoger och studievägledare.
- minska klasserna i grundskolan för ökad studiero, trygghet och bättre lärmiljö.
- införa gratis influensavaccin för förskolepersonal som förebyggande arbetsmiljöinsats (0,155 mnkr).

Ytterligare socialdemokratiska permanenta välfärdssatsningar utöver rambudget

- **Fria pedagogiska måltider (Barn och ungdomsnämnden)**
Förskola 5,2 mnkr | Fritidshem 1,1 mnkr | Grundskola F–3 0,6 mnkr |
Anpassad grundskola 1–3 0,2 mnkr.
Summa: 7,1 mnkr.
Denna satsning stärker arbetsmiljön och relationen mellan barn och pedagoger, och gör Alingsås kommun till en mer attraktiv arbetsgivare.
- **Ytterligare fältsekreterare (Socialnämnden)**
Förstärker det uppsökande och förebyggande ungdomsarbetet.
Summa: 0,8 mnkr.

Totalt 7,9 mnkr

Tillsammans markerar dessa satsningar ett långsiktigt åtagande för barn, unga och välfärdens medarbetare.

Våra mål och styrindikatorer

De senaste åren har Alingsås kommun haft ett enda övergripande mål, att bli Sveriges effektivaste kommun. Vi markerar nu en kursändring i den styrningen. Kommunens ledning och uppföljning ska återgå till den modell som är vanligast i kommunsverige där politiken sätter tydliga verksamhetsmål som kan mätas, jämföras och följas upp över tid.

Våra mål för 2026–2028 markerar därför en återgång till balanserad styrning och uppföljning. De är jämförbara via nationella nyckeltal i Kolada, som gör det möjligt att följa upp och jämföra resultat inom välfärd, hållbarhet och ekonomi.

Mål 1: Kommunens genomsnittliga sjukfrånvaro ska minska till under 6,0 procent till utgången av 2027.

Med bättre schemaläggning, satsningar på återhämtning och friskvård samt genom att räkna in den kringtid som arbetet faktiskt kräver skapar vi en hållbar arbetsvardag. När fler orkar och trivs förbättras arbetsmiljö, kvalitet och ekonomi.

Indikatorer:

- Total sjukfrånvaro (%) – lägre än genomsnittet för strukturellt liknande kommuner (Kolada: N00090)
- Pulsmätning: Andel medarbetare som upplever rimlig arbetsbelastning och har förutsättningar att göra ett bra jobb

Mål 2: Andelen elever med fullständiga betyg och gymnasiebehörighet ska öka och vara över riksgenomsnittet.

Skolan ska vara den stora utjämnaren. Alla barn ska ha möjlighet att lyckas, oavsett kommundel, kön eller bakgrund. Vi vill vända utvecklingen med sjunkande resultat och växande skillnader.

Indikatorer:

- Andel elever som klarar sin skolgång i grund och gymnasieskola ska vara över riksgenomsnittet (Kolada: N15436, N17467)
- Skillnaderna mellan flickors och pojkars studieresultat ska minska genom förbättrade resultat för pojkar.

Mål 3: Hög kvalitet och trygghet i äldreomsorgen

Äldre i Alingsås ska möta en omsorg som håller hög kvalitet, ger trygghet och bygger på kontinuitet och respekt för den enskildes behov. Omsorgen ska präglas av kompetent personal, god tillgänglighet och ett arbetssätt som ger tid för både omvårdnad och mänsklig närvaro.

Indikatorer:

- Brukarnas nöjdhet med hemtjänst och särskilt boende – minst i nivå med genomsnittet (Kolada: U21468, U23471)
- Pulsmätning: Personalens upplevelse av arbetsmiljö och tid för omsorg

Mål 4: Självständighet och social hållbarhet

Kommunen ska ge människor kraften att stå på egna ben. Genom förebyggande arbete och samverkan mellan skola, socialtjänst och arbetsmarknad skapas verklig social hållbarhet. Våra invånares olika bakgrunder ska ses som en resurs.

Indikatorer:

- Andel vuxna som inte återkommer i försörjningsstöd efter avslutat stöd – minst i nivå med genomsnittet strukturellt liknande kommuner. (Kolada: U31462)
- Andel nöjda brukare inom LSS ska vara över riksgenomsnittet

Mål 5: Delaktighet, service och näringslivsutveckling i hela kommunen

Alingsås ska ha en jämlik och hållbar utveckling i hela kommunen. Servicen ska fungera och tillgängligheten vara god i både stad och landsbygd. Kommunen ska stärka dialogen med invånare, föreningsliv och företag samt skapa tydliga och effektiva plan- och byggprocesser genom en förnyad byggpakt och nära samverkan med näringslivet. Klimatarbetet ska ge konkreta resultat genom minskade utsläpp, energieffektivisering och hållbara investeringar.

Indikatorer:

- Trygghetsindex – ökad upplevd trygghet i hela kommunen
- Tillgång till service och kollektivtrafik i hela kommunen (Kolada: N00301)
- Nöjd kundindex i Insikt i syfte att mäta näringslivets nöjdhet med kommunen – minst i nivå med genomsnittet för strukturellt liknande kommuner

4. Våra medarbetare inom välfärden

Den kommunala välfärden vilar på dem som varje dag får skolan, omsorgen och socialtjänsten att fungera. Som politiker har vi ett ansvar att skapa villkor som ger trygghet, stolthet och utveckling i arbetet.

Under flera år har medarbetare vittnat om ökade krav och mindre tid för det som betyder mest. I vår kommun ska arbetsdagen ge utrymme för återhämtning och utveckling. En stark välfärd handlar inte om att göra mer på kortare tid, utan om att skapa förutsättningar för kvalitet och stolthet i vardagen.

Ledarskap och arbetsmiljö

Vår välfärd ska präglas av närvarande chefer, rimliga arbetsgrupper och tillit till professionen. Ledarskapet ska bygga på dialog, delaktighet och ansvar snarare än kontroll.

Vi vill se ett aktivt arbete för att minska chefers administrativa börda och skapa förutsättningar för ledarskap nära verksamheten. Ett hållbart ledarskap kräver balans: färre medarbetare per chef, tydliga befogenheter och en organisation som ger tid till ledarskap på riktigt.

Hållbara arbetsvillkor kräver hållbara scheman. Inom vård och omsorg ska scheman spegla verkligheten där kringtid, omvårdnad av brukare och återhämtning får plats inom schemat och arbetsdagen. Heltid ska vara norm, men med balans i livet som ledstjärna.

Sjukfrånvaron ska minska genom förebyggande arbetsmiljöarbete och närvarande stöd till chefer. Det handlar om tid för reflektion, handledning och kompetensutveckling, sådant som stärker yrkesstolthet och kvalitet över tid.

Grundbemanning och kontinuitet

En högre grundbemanning är avgörande för kvalitet och trygghet i välfärden. Den skapar arbetsro för personalen, kontinuitet för brukarna och minskar kostnader för vikarier, övertid och korttidsfrånvaro.

Särskilt inom vård och omsorg är personalkontinuitet en nyckel till trygghet och värdighet. När fler äldre behöver stöd måste kommunen kunna erbjuda stabilitet, erfaren personal och tid för mötet mellan människor.

En välfärd som utvecklas av medarbetarna

Vi vill bygga en lärande organisation där medarbetarnas erfarenheter tas tillvara och sprids. Utveckling sker bäst när de som arbetar i verksamheten får vara med och forma den.

Det handlar om kollegialt lärande, mentorskap och gemensam utveckling över förvaltningsgränser.

Uppdrag till nämnder och styrelser

- **Kommunstyrelsen** ska initiera ett arbete för att minska den administrativa bördan i välfärdsverksamheterna, i dialog med fackliga organisationer och verksamheternas chefer.
- **Vård- och omsorgsnämnden** ska utreda hur grundbemanningen kan öka inom verksamheten utan att öka den totala kostnadsramen, exempelvis genom minskat beroende av timanställningar och bemanningsföretag.
- **Kommunstyrelsen** ska undersöka riktlinjer för ett rimligt antal medarbetare per chef och utveckla modeller för ett närvarande ledarskap inom välfärdens verksamheter. Samtidigt ska ett arbete initieras för att stärka kompetensutvecklingen inom välfärdens yrken, inklusive former för handledning och mentorskap.

5. Unga i fokus

En kommun med hög livskvalitet grundläggs genom trygga barn och unga som känner en framtidstro. Varje elev som klarar skolan, varje barn som hittar en meningsfull fritid och varje ungdom som känner sig sedd av en vuxen är en investering i hela samhället. Det är så vi bygger en stark kommun, från förskolan till första jobbet.

Framtiden börjar i klassrummet

Satsningarna på barn och unga är den största och mest avgörande delen av vår politik. De tar sin utgångspunkt i rambeslutet men förstärks med tydliga socialdemokratiska prioriteringar: mindre klasser, ökad grundbemanning, fler vuxna i skolan och höjd gymnasiebehörighet.

I våra skolor ska eleverna få studiero, och personalen får tid att vara lärare, pedagoger och vuxna förebilder. Resurserna ska användas till att minska barngrupper, stärka stödet till elever med särskilda behov och öka antalet vuxna i verksamheten med socialpedagoger, elevassistenter, kuratorer och studiehandledare.

Vi vill också införa **fria pedagogiska måltider i de yngre åldrarna**. Satsningen handlar om att barnskötare, förskollärare och lärare ska kunna äta tillsammans med barn och elever utan att själva betala för maten. Det är en arbetsmiljösatsning som bidrar till att kommunen blir en attraktivare arbetsgivare. En signal om att vi värdesätter vår personal. De flesta grannkommuner har redan infört detta, och vår kommun bör inte halka efter. När pedagoger äter med barnen stärks dessutom både gemenskapen och måltiden som en del av lärandet.

Socialdemokraterna vill även införa gratis **influensavaccin till förskolepersonal**, en förebyggande arbetsmiljöinsats som stärker hälsa och minskar sjukfrånvaro.

En meningsfull fritid och en trygg uppväxt

Att växa upp i Alingsås kommun ska innebära att vi ger våra barn bästa möjliga förutsättningar att nå sin fulla potential i livet. Det är inte storleken på föräldrarnas plånbok som ska avgöra hur väl hur väl barnet lyckas. Barn och unga ska ha tillgång till en meningsfull fritid, en trygg skolmiljö och vuxna som bryr sig. Fritidshem, fritidsgårdar och föreningslivet är en del av välfärdens väv där ungdomar möts, utvecklas och bygger tillhörighet.

Vi ser en utveckling som tydligt visar hur viktigt det är att fånga upp ungdomar i tid. Allt fler riskerar att hamna i destruktiva mönster och tappa fotfästet, särskilt om man misslyckas i skolan. Därför måste vi bli bättre på att upptäcka och stötta unga som är på väg att hamna snett. Detta behöver ske tillsammans med deras föräldrar och

andra viktiga vuxna. Fler barn och unga behöver se sina föräldrar ha en sysselsättning, delta i föreningslivet och vara delaktiga i samhället. Inget barn ska lämnas utanför samhället, utan alla ska få växa upp med trygghet, meningsfullhet och goda förebilder.

Skola, fritid och föreningsliv måste samverka för att ge varje barn lika möjligheter, oavsett bakgrund eller bostadsområde. Vi vill också att fler ungdomar ska erbjudas sommarjobb genom kommunen eller via näringslivet. Det är en första väg in på arbetsmarknaden, men också ett sätt att bygga stolthet och känna ansvar.

Uppdrag till nämnder och styrelser

- **Barn- och ungdomsnämnden** ska ta fram en plan för hur de tillförda medlen kan användas för att minska klasserna, öka grundbemanningen och stärka stödet till elever med behov av särskilda insatser.
- **Kommunstyrelsen**, i samverkan med kultur- och utbildningsnämnden, ska utreda hur fler ungdomar kan erbjudas sommarjobb genom kommunen och via det lokala näringslivet.
- **Socialnämnden** ska utveckla ett tidigt och samordnat stöd till barn och unga i riskzon, inklusive stöd till deras föräldrar. En ytterligare fältsekreterare ska möjliggöra närvaro i alla kommundelar.
- **Kommunstyrelsen**, tillsammans med **Socialnämnden**, ska se över samverkan mellan kommun, polis och civilsamhälle för att förebygga brott och otrygghet bland unga.
- **Kultur- och utbildningsnämnden** ska utveckla och införa en fritidsbank där barn, unga och invånare kan låna sport- och fritidsutrustning kostnadsfritt. Syftet är att öka tillgängligheten till en aktiv fritid, främja jämlika livsvillkor och bidra till ett mer hållbart resursutnyttjande.

6. En levande och sammanhållen kommun

En levande kommun växer genom engagemang: i föreningar och företag, på arbetsplatser och mötesplatser, i skolor, byar och bostadsområden. Utvecklingen ska vara jämlik och livskvaliteten hög oavsett om man bor i tätort eller på landsbygden. Tillväxten ska ske med omtanke och helhet, där alla delar av kommunen får bidra och ta del av framgången.

Föreningsliv och gemenskap

Det ideella engagemanget är en av kommunens största tillgångar och ska mötas med respekt, förtroende och långsiktigt stöd. Föreningslivet bär kulturen, idrotten och gemenskapen men många föreningar larmar om kraftigt höjda hyror i kommunala lokaler, idrottshallar, föreningslokaler och kulturscener.

Om vi menar allvar med att värna engagemanget måste kommunen säkerställa en bra dialog samt rimliga hyresnivåer, god tillgång till lokaler och långsiktiga villkor för föreningar.

Uppdrag till nämnder och styrelser

- **Kultur- och utbildningsnämnden** ska utveckla ett långsiktigt arbetssätt för att stärka dialogen med föreningslivet, förbättra tillgången till lokaler och se över hyresnivåerna för idrottshallar och kulturscener. Nämnden ska även införa särskilda stöd till föreningar som bidrar till social sammanhållning, till exempel genom nattvandring och aktiviteter för unga.

Livskvalitet genom hela livet

I Alingsås kommun ska man kunna åldras med värdighet, kunna vara aktiv långt upp i åldrarna och känna en gemenskap. Äldre ska kunna leva ett rikt liv, delta i samhällslivet och känna att välfärden finns nära. Samhällsplaneringen ska bidra till tillgängliga boendemiljöer, närhet till service och sociala mötesplatser. Vi behöver ha en politik för att alla, oavsett funktionsförmåga, ska kunna leva självständigt, vara delaktiga och ha jämlika levnadsvillkor. Seniorboenden ska vara en naturlig del av kommande bostadsutbud, och fler äldre ska ha möjlighet till kultur, natur och rörelse i vardagen.

Uppdrag till nämnder och styrelser

- **Alingsåshem** ska utreda möjligheten att bygga fler seniorboenden i samverkan med kommunen och civilsamhället.
- **Vård- och omsorgsnämnden** ska främja sociala mötesplatser och tillgång till service för äldre i hela kommunen.
- **Vård- och omsorgsnämnden** ska genomföra utbildningsinsatser för äldre om hur de kan skydda sig mot bedrägerier och ekonomiskt utnyttjande.

Hela kommunen ska leva

Hela kommunen ska utvecklas, från trästadens kärna till Sollebrunn och Ingared med omnejd. Utveckling och service ska fördelas rättvist mellan tätort och landsbygd så att hela kommunen hålls levande.

Näringsliv, lantbruk och lokal service är viktiga motorer för jobb och utveckling, liksom föreningslivet som håller bygderna samman. Kommunen har också visat sin attraktionskraft inom besöksnäringen genom framgångsrika filminspelningar där näringsliv, civilsamhälle och invånare samarbetat. Det visar att vi kan förena kultur, historia och stadsliv vilket kan vidareutvecklas när vi gör kommunen ännu vackrare, mer tillgänglig och attraktivt.

Uppdrag till nämnder och styrelser

- **Kommunstyrelsen** ska ta fram en strategi för jämlik utveckling i hela kommunen samt stärka besöksnäringen genom att profilera alla kommundelar.
- **Tekniska nämnden** ska se över samarbetet med vägföreningar och verka för utbyggd kollektivtrafik och digital infrastruktur.
- **Kommunstyrelsen** och **Tekniska nämnden** ska intensifiera samverkan med Västra Götalandsregionen och andra aktörer för att förbättra infrastrukturen i hela kommunen och göra kollektivtrafiken mer tillgänglig.

Näringsliv och morgondagens arbetstillfällen

Ett gynnsamt näringslivsklimat lägger grunden och skapar tillväxt och en skattebas för välfärden. Kommunen ska vara en aktiv partner som underlättar för företag att etablera sig, växa och anställa fler. Företagare efterlyser tydligare processer och snabbare besked. Vi delar uppfattningen att bygglovs- och planprocesserna ska vara effektiva och förutsägbara men den effektiviteten får inte ske på bekostnad av kvalitet, dialog och långsiktighet.

Kommunen ska också bidra till arbetslivet genom fler yrkesvägar, lärlingsutbildningar och vuxenutbildning som möjliggör omställning till framtidens arbetskraft. När fler får chansen att utbilda sig, byta bana och växa i arbetslivet stärks både individen och den lokala ekonomin.

Uppdrag till nämnder och styrelser

- **Kommunstyrelsen** ska, tillsammans med näringslivet, ta fram en åtgärdsplan för förbättrad dialog kring plan- och bygglovsprocesser med inspiration av den byggpakt som funnits tidigare.
- **Kultur- och utbildningsnämnden** ska utveckla samarbetet mellan skola och näringsliv kring praktik, lärlingsutbildning och framtidens yrken.

7. Hållbart samhällsbyggande

Samhällsplanering och bostäder

När kommunen växer ska det ske med helhetssyn, kvalitet och alla dimensioner av hållbarhet: social, ekologisk och ekonomisk. Vi ska bygga för människor och inte bara för marknaden. Bostadsförsörjningen är en grundläggande del av välfärden. Kommunen har ett ansvar att se till att alla invånare har möjlighet att bo bra, tryggt och till en rimlig kostnad.

Kommunens bostadsområden ska präglas av grönska, trygghet och gemenskap. Vi vill se blandade upplåtelseformer med fler hyresrätter till rimliga hyror, god gestaltning och närhet till service och kollektivtrafik. Trästadens unika karaktär ska värnas, och ny bebyggelse ska bidra till att stärka den lokala identiteten.

Arbetet med Mjörnstranden ska visa hur Alingsås kan växa hållbart med blandade boendeformer där allmännyttan genom Alingsåshem bidrar till att skapa fler hyresrätter. Området ska utvecklas med närhet till natur och vatten samt en stark lokal identitet. Som en del av detta vill vi utveckla egnahemsområden i Västra Sörhaga och Skaveryd, där människor med vanliga inkomster kan bygga och äga sina hem i modern, klimatsmart folkhemsanda. Projekten ska bli föregångare i den gröna omställningen genom träbyggande, solenergi, energieffektivitet och återbruk.

Kommunen ska i detta arbete skapa möjligheter för elever från byggprogrammet och deltagare i socialnämndens *Framsteget* att delta i det praktiska samhällsbygget och samtidigt utveckla nya färdigheter. Ett sätt att förena lärande, arbetsgemenskap och hållbar utveckling i praktiken.

Frimärksplanering ska undvikas, och fokus på helhet och långsiktighet måste gå före kortsiktiga marknadsintressen. Vi vill också främja nya boendeformer som byggemenskaper och kooperativa lösningar som stärker gemenskap, minskar spekulation och bidrar till social hållbarhet.

Uppdrag till nämnder och styrelser

- **Kommunstyrelsen** och **Bygg- och miljönämnden** ska säkerställa helhetssyn och hållbarhet i samhällsplaneringen samt, genom en förnyad byggpakt, utveckla tydliga, effektiva och hållbara plan- och byggprocesser i nära dialog med invånare, föreningsliv och näringsliv.
- **Alingsåshem** ska bidra till fler hyresrätter med rimliga hyror och trygga boendemiljöer.
- **Kommunstyrelsen** ska se över hur kommunen kan använda markpolitik och ägardirektiv för att motverka bostadssegregation och främja blandade bostadsområden.

Klimat, miljö och energiomställning

Kommunen ska ta vårt klimatansvar på allvar. Vi ska minska utsläppen, stärka den lokala energiomställningen och ta vara på naturens resurser på ett långsiktigt sätt. Investeringar ska vara fossilfria, resurssnåla och socialt hållbara. Det betyder att de ska bidra både till klimatnytta och till ett mer jämlikt samhälle, exempelvis genom energieffektivisering i bostäder, klimatsmarta transporter och satsningar på gång- och cykelvägar. Kommunen ska samverka med Alingsås Energi, näringslivet och civilsamhället för att utveckla den lokala energi- och klimatomställningen. Vi ska också värna den biologiska mångfalden och skydda våra vattenresurser för kommande generationer.

Arbetet med kommunens klimatstrategi och tillhörande handlingsplaner pågår redan, men behöver intensifieras och bli mer operativt. Det handlar om att gå från plan till handling där varje förvaltning tar ansvar för konkreta åtgärder och där resultaten följs upp löpande.

Uppdrag till nämnder och styrelser

- **Tekniska nämnden** ska säkerställa kostnadskontroll i alla VA-projekt och använda fler fossilfria arbetsmetoder och fordon.
- **Alingsås Energi** ska utveckla produktionen av mer förnybar energi.
- **Kommunstyrelsen** ska intensifiera och operationalisera arbetet med klimatstrategin så att kommunen når klimatneutralitet i den egna verksamheten.

Robusthet och beredskap

En trygg kommun bygger på god beredskap, i vardagen såväl som i kris. När samhället prövas måste kommunen kunna leverera det mest grundläggande: vatten, värme, mat, information och trygghet. Arbetet med beredskap och civilt försvar ska utvecklas från planering till faktisk operativ förmåga. Det handlar om samordning mellan förvaltningar, övningar med externa aktörer och en tydlig organisation för krishantering. Robusthet handlar också om tillit. Ett samhälle där människor känner ansvar och delaktighet klarar kriser bättre. Därför ska kommunen även stärka lokalsamhällets engagemang och frivilliga resurser.

Uppdrag till nämnder och styrelser

- **Kommunstyrelsen** ska stärka kommunens robusthet och operativa förmåga inom måltidsförsörjning, skyddsrum och trygghetspunkter samt motverka systemhotande bedrägerier och välfärdsbrott genom säkrare rutiner.
- **Kommunstyrelsen** ska inleda arbetet med att återkommunalisera måltidsverksamheten för att stärka kommunens rådighet över matförsörjningen och driften vid kris.
- **Alingsås Energi** och **Tekniska nämnden** ska tillsammans stärka redundansen i el-, värme- och VA-försörjningen samt utveckla gemensam krisberedskap och kommunikation vid större driftstörningar.

8. God ekonomisk hushållning och finansiella mål

En stark välfärd kräver en stabil och långsiktigt hållbar ekonomi. Enligt kommunallagen ska kommuner ha god ekonomisk hushållning i sin verksamhet, både på kort och lång sikt. Det innebär att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service den konsumerar. Kommunens ekonomi ska vara förutsägbar utan onödiga risker för att kunna finansiera kommande generationers välfärd och investeringar.

God ekonomisk hushållning har två perspektiv: ett finansiellt och ett verksamhetsmässigt. Det finansiella perspektivet handlar om balans över tid, att inte förbruka mer resurser än vi skapar. Det verksamhetsmässiga handlar om att varje skattekrona används ändamålsenligt, så att den bidrar till kvalitet och resultat i välfärden.

Kommunallagen fastslår att kommunen ska ange mål för god ekonomisk hushållning och att en majoritet av dessa mål ska vara uppfyllda vid årsbokslutet. För att kommunen ska anses ha en god ekonomisk hushållning ska en majoritet av både de finansiella och de verksamhetsmässiga målen vara uppfyllda vid bokslut.

En viktig kompletterande aspekt är det strukturella resultatet rensat från poster av tillfällig karaktär, såsom reavinster från tomtförsäljningar, vinster i värdepapper eller redovisningseffekter i fullfondsmodellen. Det strukturella resultatet bör uppgå till minst tre procent för att möta framtida finansieringsbehov, men det utgör inte i sig ett mål för god ekonomisk hushållning.

Finansiella mål för Alingsås kommun

För att säkerställa långsiktig hållbarhet fastställs följande finansiella mål:

- **Årets resultat** ska uppgå till minst 4 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.
- **Självfinansieringsgraden** för årets investeringar i skattefinansierad verksamhet ska uppgå till minst 100 procent.
- **Nettokostnaden** ska inte öka i snabbare takt än summan av skatteintäkter och generella statsbidrag.
- **Soliditeten** för kommunkoncernen ska vara oförändrad eller öka.

Kommunens finansiella mål följs upp tillsammans med verksamhetsmålen i denna budget. Ekonomin kopplas därmed direkt till resultaten i skola, vård och omsorg. Målet är inte största möjliga överskott, utan en stabil och långsiktigt hållbar välfärd.

9. Finansiella rapporter

Balansbudget (mnkr)			
Rader	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	3 147	3 706	4 289
Omsättningstillgångar	5 133	5 352	5 546
Summa tillgångar	8 280	9 058	9 836
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital	2 113	2 235	2 345
Avsättningar	1 128	1 118	1 119
Långfristiga skulder	3 692	4 355	5 019
Kortfristiga skulder	1 347	1 350	1 352
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	8 280	9 058	9 836

Resultatbudget (mnkr)			
Resultatrader	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Verksamhetens nettokostnader	-3 058	-3 166	-3 265
Avskrivningar	-148	-161	-174
Skatteintäkter	2 571	2 687	2 805
Generella statsbidrag och utjämning	785	780	784
Finansiella intäkter	130	144	157
Finansiella kostnader	-136	-163	-196
Årets resultat	143	122	110
Resultat/skatter och bidrag	4,3%	3,5%	3,1%

Kassaflödesbudget (mnkr)			
Rader	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Kassaflöde från den löpande verksamheten	107	138	150
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-586	-719	-755
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	425	625	625
Årets kassaflöde	-54	44	20

Driftbudget (tkr)			
Rader	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Vård- och omsorgsnämnden	1 017 829	1 058 308	1 101 731
Socialnämnden	266 636	276 039	286 004
Kultur- och utbildningsnämnden	393 467	414 175	431 922
Barn- och ungdomsnämnden	1 138 326	1 172 120	1 204 632
Bygg- och miljönämnden	17 841	18 394	18 982
Tekniska nämnden	85 940	88 604	91 439
Kommunstyrelsen ⁽¹⁾	148 695	157 274	161 275
Överförmyndarnämnden	5 045	5 202	5 368
Summa kommunbidrag (summa skattefinansierat)	3 073 780	3 190 116	3 301 353

⁽¹⁾ Från och med 2026 ingår exploateringen i Kommunstyrelsen och särredovisas ej

Investeringsplan (tkr)					
Rader	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
Vård- och omsorgsnämnden	5 800	5 800	5 800	5 850	5 850
Socialnämnden	800	800	800	800	800
Kultur- och utbildningsnämnden	12 340	9 000	8 400	8 600	8 700
Barn- och ungdomsnämnden	18 590	22 290	18 990	17 990	17 990
Tekniska nämnden	75 695	75 829	74 522	74 519	73 702
Kommunstyrelsen	140 750	79 975	74 323	121 915	146 100
Finansiell leasing	25 000	26 000	27 000	28 000	29 000
VA	308 024	502 140	561 084	449 975	495 847
Avfall	24 000	23 650	11 350	6 950	12 850
Summa investeringar	610 999	745 484	782 269	714 599	790 839